

**PUN2000**  
Program upravljanja Nature 2000  
2014 - 2020



ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE  
ZA VARSTVO NARAVE

# **Predstavitev ključnih vsebin in prioritet: cilji, ukrepi in raziskave**

**Tadej Kogovšek, ZRSVN  
Mag. Špela Habič, ZGS**

**Maribor, 07.05.2015**

# VARŠVO NARAVE IN EVROPSKA ZAKONODAJA

## DIREKTIVA O HABITATIH in DIREKTIVA O PTICAH

Ključne obveznosti glede območij omrežja NATURA 2000:

- **ustrezni načrti upravljanja** ter **zakonski, upravni ali pogodbeni ukrepi**,
- preprečevanje slabšanja stanja vrst in HT,
- presoja posledic vseh načrtov ali projektov, (itd.)

PRENOS V EVROPSKE SEKTORSKE STRATEGIJE:

**Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020**

**Gozdarska strategija EU: za gozdove in gozdarski sektor**

Natura 2000 in gozd – Smernice (trenutno še osnutek)



# Vsebinski povzetek Direktiv

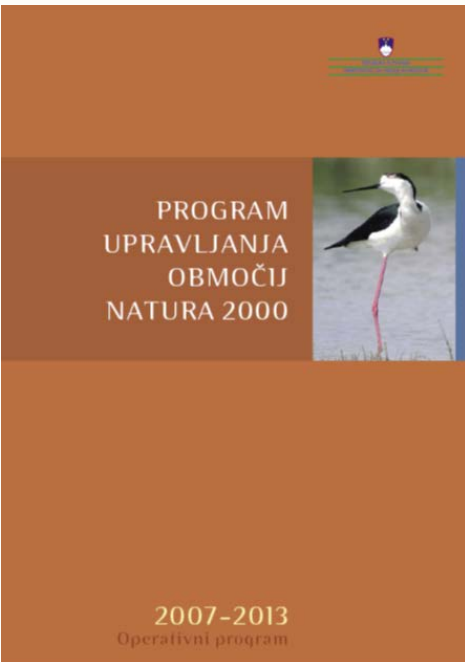
- Trajnostno gospodarjenje z gozdovi - raba na način, ki ohranja **biotsko raznovrstnost**.
- Poudarek na gozdovih, varovanih v **okviru omrežja Natura 2000**.
- Načrti za gozdove prispevajo k ustreznemu **upravljanju območij Natura 2000**.
- Izmerljivo **izboljšanje stanja** ohranjenosti gozdnih vrst/HT (aktiven pristop).
- Krepitev **medsektorskega načrtovanja** in integralnih sredstev, priprava/izvajanje načrtov upravljanja ki določajo ukrepe za ohranjanje območij Natura 2000.


## Ukrepi (poudarjeni):

- Optimalna ravan odmrlega lesa.
- Ohranjanje območij brez gospodarjenja.
- Izvajanje namenskih ukrepov za gozдна območja Natura 2000 (kvalifikacijske vrste in habitati).

Komisija bo spremljala napredek pri uvajanju načrtov za gospodarjenje z gozdovi in vključevanju vsebin o biotski raznovrstnosti vključno s cilji Nature 2000.

# Programa upravljanja z območji Natura 2000 v Sloveniji (PUN2000)



 REPUBLIKA SLOVENIJA  
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20-26, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000  
F: +386 1 478 1607  
E: gp.gs@gov.si  
http://www.vlada.si/

EVA: 2015-2550-0059  
Številka: 00719-6/2015/13  
Datum: 9. 4. 2015

**PROGRAM  
UPRAVLJANJA OBMOČIJ NATURA 2000  
(2015-2020)**

Dokument je izdelan v okviru projekta Program upravljanja območij Natura 2000 v Sloveniji 2014-2020 – SI Natura 2000 Management (LIFE11/NAT/SI/880) s prispevkom finančnega instrumenta Evropske skupnosti LIFE +.



2020 - .....

# Umestitev programa upravljanja območij Natura 2000 (2014-2020)

Povezovanje vsebin **pomembnih za upravljanje območij Natura 2000** in vključevanje v **sektorske načrte** – pri gozdarstvu ključni

**GOZDNOGOSPODARSKI NAČRTI ZA GOZDNOGOSPODARSKSE ENOTE (GGN za GGE).**

Upošteva EU direktive in strategije in sledi ciljem:

- **ustrezno upravljanje območij Natura 2000**
- **krepitev medsektorskega načrtovanja**
- **izvajanje namenskih ukrepov za gozdna območja Natura 2000.**

Upošteva gozdarsko zakonodajo (oziroma predlaga izboljšave)!

**Temelji na že vzpostavljenem sistemu upravljanja  
območij Natura 2000!**



# Vsebina Programa upravljanja območij Natura 2000

## 1. Glavni dokument:

- Pravni okvir
- Analiza ciljev v obdobju 2007-2014
- Ukrepi varstva narave: **Ukrepi prilagojene rabe naravnih dobrin**

## GOZDARSTVO:

- Okvir za izvajanje potrebnih ukrepov je gozdarska zakonodaja.
- Pristojni načrti so GGN za GGE, ki morajo vsebovati konkretne naravovarstvene usmeritve in ukrepe.

## LOVSTVO:

- Razmeroma malo ciljev, doseganje preko prilagojene rabe divjadi (v obdobju 2015-2020 tudi ni predvidenih 10 letnih lovsko upravljavskih načrtov).

## PRILOGE:

1. CILJI IN UKREPI
2. NAČRTOVANI PROJEKTI
3. MONITORINGI IN RAZISKAVE

# Nastanek PUN 2000 (CILJI IN UKREPI)

- Natura 2000 Management programme for Slovenia for the period 2014-2020  
SI Natura2000 Management (LIFE11 NAT/SI/880).

## Sodelovali:

- **Zunanji strokovnjaki za kvalifikacijske vrste in habitatne tipe in ZRSVN**  
(skupina za favno in floro) – delavnice, pregled vrst in območij Natura 2000.



**ZGS in ZRSVN (in zunanji strokovnjaki)**  
pregled in usklajevanje ciljev in ukrepov

**ZGS in ZRSVN – usklajevanje ciljev in ukrepov**

**Vključevanje širše strokovne javnosti**  
(predstavitve)

**Vključevanje javnosti**  
(javna razgrnitev)

# Priloga 6.1 - Cilji in ukrepi

Zaporedna številka vrstice	ID območja	Ime območja	Skupina območij	Koda vrste/HT	EU koda	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Taksonomska skupina
----------------------------	------------	-------------	-----------------	---------------	---------	--------------	----------------------	---------------------

- Vsako območje/kvalifikacijska vrsta/HT imata svojo vrstico

Tip podrobnejšega varstvenega cilja	Podrobnejši varstveni cilj	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja (številčna)	Enota	Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja (besedna)
-------------------------------------	----------------------------	------------------------------------------------------	-------	----------------------------------------------------



- Velikost habitata
- Specifične lastnosti, strukture, procesi....



- ohrani se
- se obnovi na



- površina habitatov (cone)
- ocena populacij (kjer obstajajo)

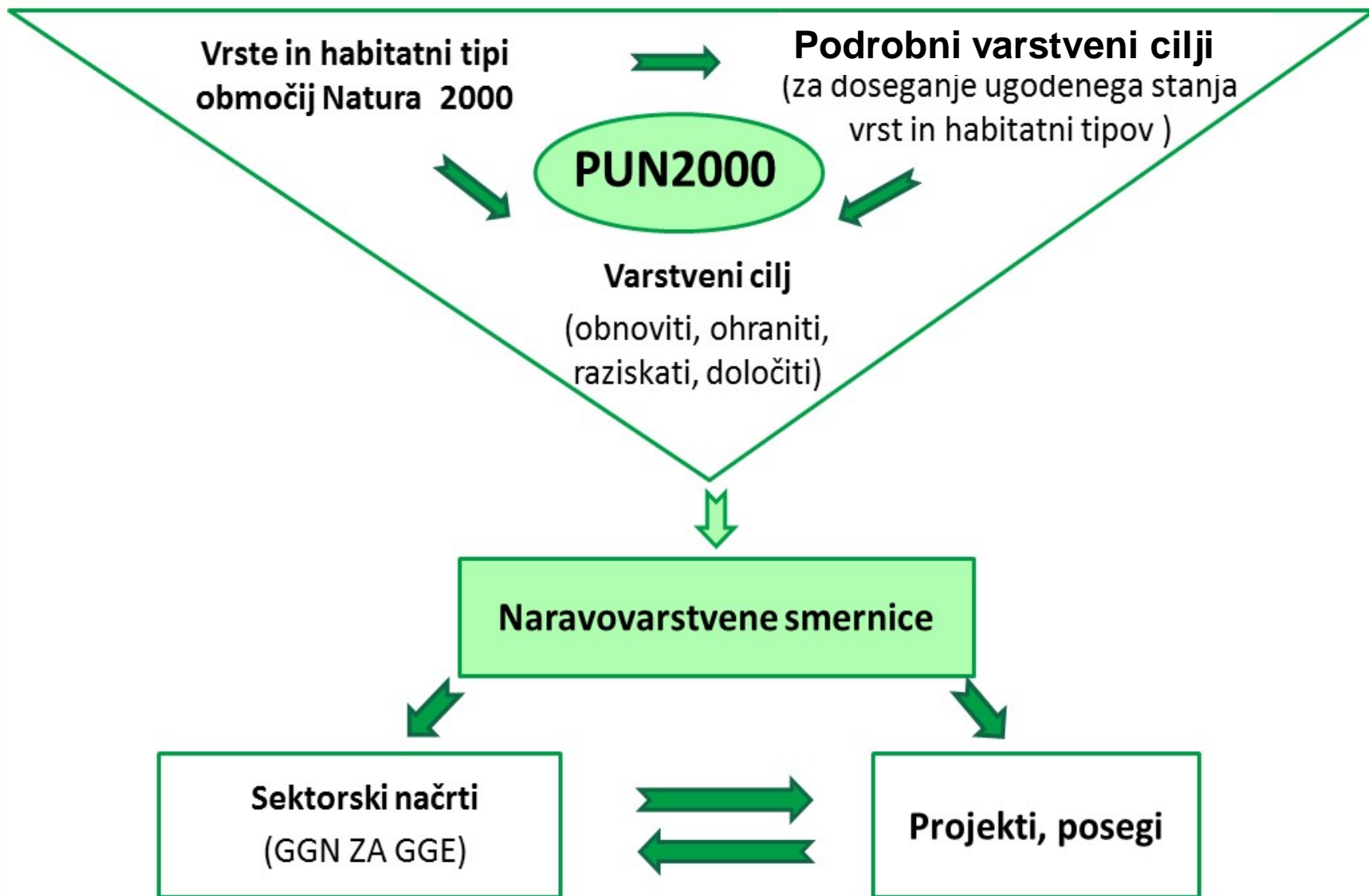


- Opis vsebine

Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep	Sektor	Odgovorni nosilec	Vir financiranja
-----------------	---------------------------------	-----------------	--------	-------------------	------------------

- Smernice
- Povezava z sektorskimi ukrepi
- Sektor in nosilec načrta





**PUN2000 predstavlja okvir vsebin – ključen izvedbeni dokument je GGN.**

# Implementacija PUN2000 (v gozdovih)

Gozdarstvo



Gozdnogospodarski načrti za  
gozdnogospodarske enote

**NARAVOVARSTVENE SMERNICE**



INSTITUTE OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA  
FOR NATURE CONSERVATION

**PARTICIPACIJA**



ZAVOD za GOZDOVE  
SLOVENIJE

Slovenia Forest Service

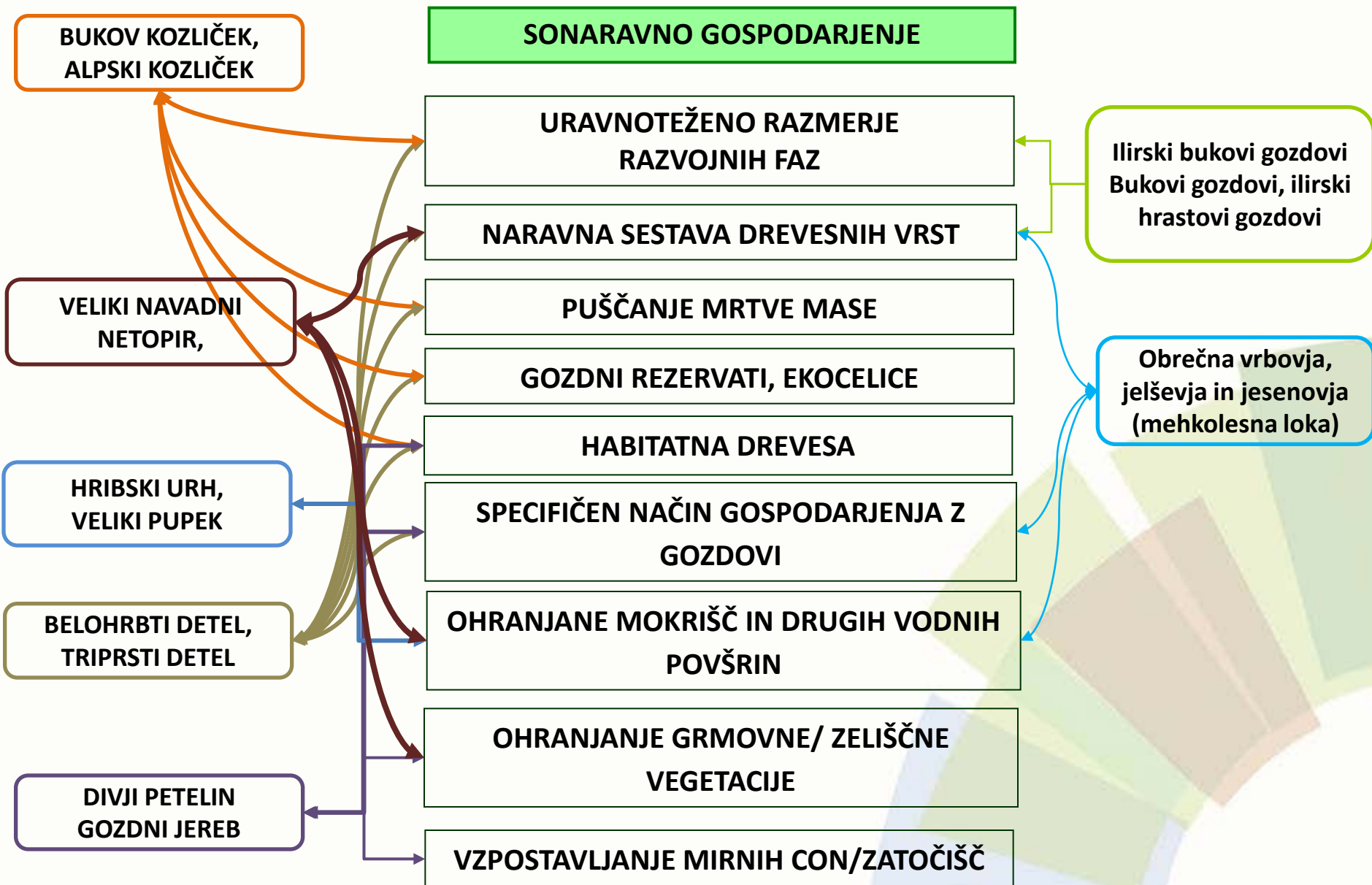
**Vključitev NS v GGN ZA GGE**

**Naravovarstveno mnenje**

**UPRAVLJANJE  
Z GOZDOVI**



# Vsebina PUN2000 - GOZDARSTVO



## Podrobnejši varstveni cilji (GOZDARSTVO):

### SONARAVNO GOSPODARJENJE Z GOZDOVI

- rastišču primerna sestava drevesnih vrst
- uravnoteženo razmerje razvojnih faz
- naravno pomlajevanje
- 3% delež ustrezne odmrle lesne mase
- brez fragmentacije gozdnega prostora

Gozdni HT(lirski bukovi gozdovi, Bukovi gozdovi, Ilirski hrastovi gozdovi)  
Kvalifikacijske vrste: alpski kozliček, bukov kozliček, črna žolna, kozača...

### KLJUČNE STRUKTURE

- mokrišča/vodne površine v gozdu (barja...)
- obvodna vegetacija
- gozdni robovi
- gozdni otoki
- mozaičnost krajine

Metulji (gozdni postavnež...), dvoživke (hribski urh, veliki pupek),  
veliki studenčar, netopirji (veliki netopir...)

## SPECIFIČNI UKREPI ZA VRSTE/HT

- habitatna drevesa
- Večji delež starejših razvojnih faz gozda
- mirne cone na ključnih območjih,
- bogato strukturirani gozdovi (zeliščna/grmovna plast),
- ohranjanje gozdnih jas,
- ohranjanje zastrtosti jamskih vhodov,
- specifično gospodarjenje za nekatere GHT (ukrepi za pomlajevanje...)

Javorja na pobočnih gruščih, Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi, Črna štoklja, gozdni jereb, mali skovik, hrastov kozliček, triprsti detel,

## OMEJEVANJE GOSPODARJENJA

- ohranjanje/vzpostavitev novih gozdnih rezervatov,
- ukrepi za vzpostavljanje ugodnega stanja specifične vrste/HT (npr. ekocelice z ukrepanjem),
- ekocelice (omejevanje gospodarjenja za daljše obdobje),
- območja, z večjo količino mrtve mase (5 -10 %).
- ohranjanje ključnih zaprtih predelov gozdov.


Barjanski gozdovi,  
triprsti detel, belohrbti detel, brazdar, divji

**UMEŠČANJE V PROSTOR?**

## POUDARKI ZA OBDOBJE 2015-2020

- Same vsebine temeljijo na vsebinah naravovarstvenih smernic, ki se podajajo v sklopu NS za GGN GGGE!

### **Poudarek bo namenjen:**

- Izvajanju samih naravovarstvenih usmeritev in ukrepov (ki izhajajo iz naravovarstvenih vsebin).
  - Poudarek na ključnih kvalifikacijskih vrstah:  
divji petelin, gozdni jereb,  
belohrbti detel, triprsti detel, srednji detel  
gozdni habitatni tipi za katere je stanje slabše.
  - Razvoj ustreznih mehanizmov za načrtovanje in izvajanje primernih ukrepov (za ključne vrste).
- 

# Vključevanje naravovarstvenih smernic v GGN ZA GGE- vizija

- **Primer (belohrbti) detel**

## Ciljne vrednosti:

- Gozdni rezervati
- 3% mrtve mase (s poudarkom na debelinski stopnji B in C),
- mreža ekocelic (povečevanje mrtve mase, sestoji v starejših razvojnih fazah)
- del območja z ciljem 5-10% mrtve mase
- ohranjanje ključnih območij zaprtih gozdov

## GGN načrtuje izvedbene vsebine (npr. E4):

- umestitev ekocelic v GGE,
- odseki, kjer je potrebno aktivno upravljanje z mrtvo maso,

**UMEŠČANJE UKREPOV SE IZVAJA PREKO GGN ZA GGE,**  
**Pri umeščanju ukrepov je potrebno upoštevati številne faktorje!**

**DOLOČENE SO KLJUČNE UPRAVLJAVSKE CONE**



**NATURA 2000  
CONA A (sonaravno gospodarjenje)**

**NATURA 2000 – KLJUČNA CONA  
BELOHRBTI DETEL**

**Gozdni rezervati**

**Ekocelice (brez ukrepanja)**

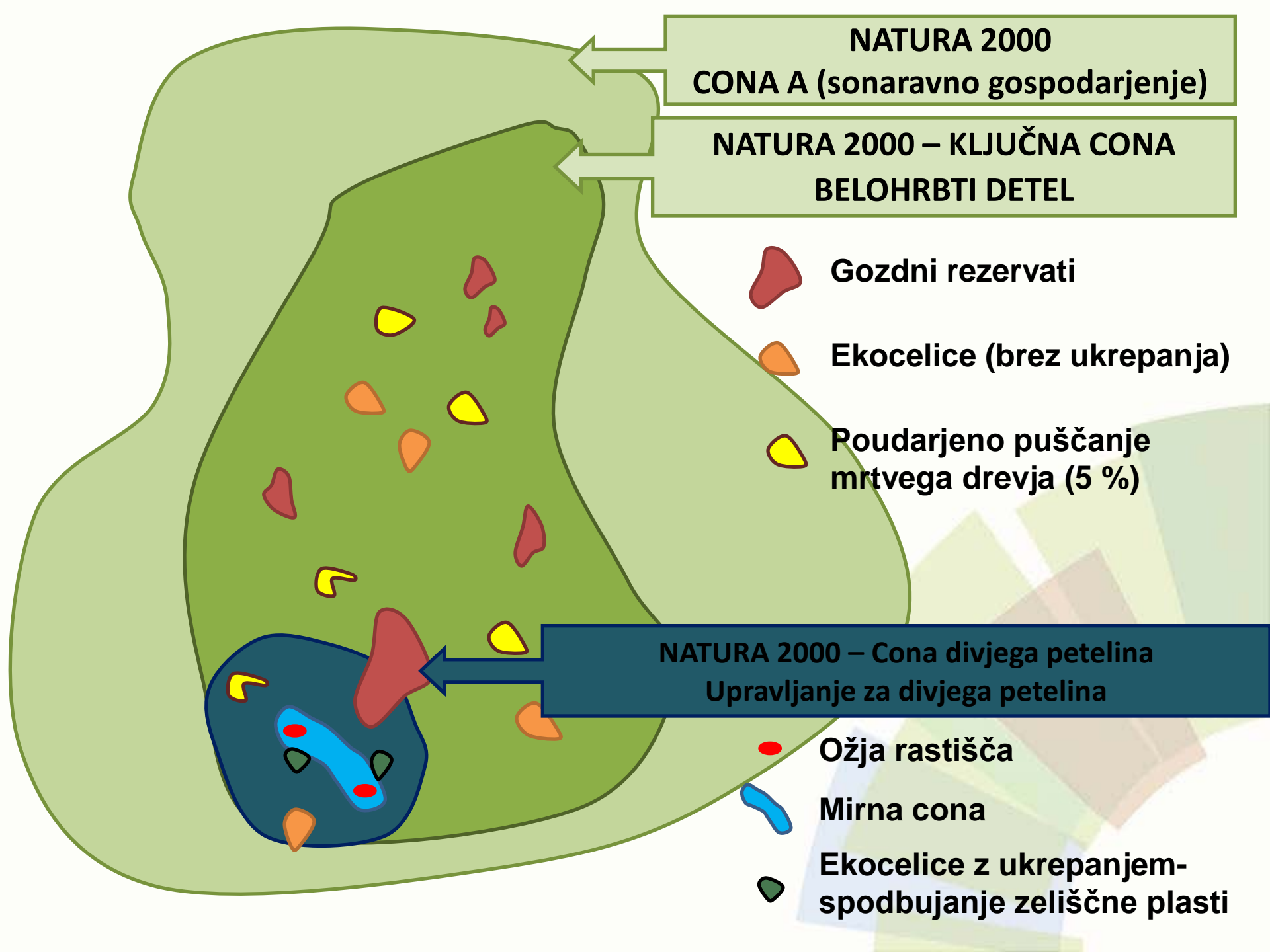
**Poudarjeno puščanje  
mrtvega drevja (5 %)**

**NATURA 2000 – Cona divjega petelina  
Upravljanje za divjega petelina**

**Ožja rastišča**

**Mirna cona**

**Ekocelice z ukrepanjem-  
spodbujanje zeliščne plasti**





# Lovstvo

## VSEBINE:

### **DIVJAD IN GOZDNI HABITATNI TIPI (pomlajevanje)**

Gozdne kure – prilagojeno gospodarjenje z divjadjo (usklajevanje krmišč, odstrel...)

### **Mirne cone (brez lova – oz. določitev režima):**

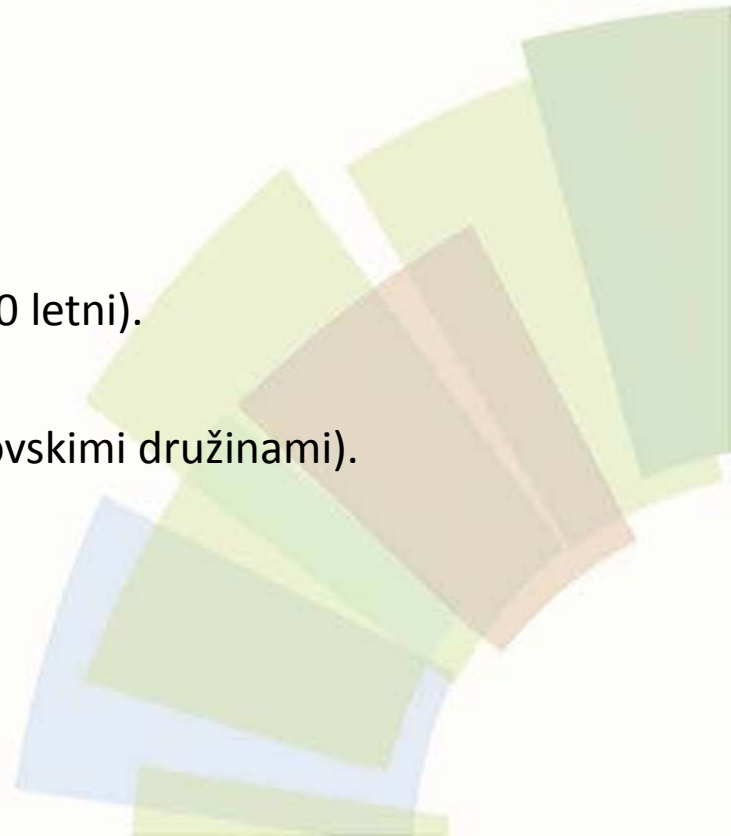
**Cerkniško jezero (že usklajeno)**

**Črete** (znotraj nasipa)

**Drava** (najpomembnejša prezimovališča)

V OBDOBJU 2015-2020 SE NE PRIPRAVLJA NS za LUN (10 letni).

Možni dogovori z ZGS (ter npr. skupna komunikacija z lovskimi družinami).



## Raziskave/monitoringi (priloga 6.5)

- **Nastavki za izvajanje monitoringa gozdnih vrst.**
- Nadaljevanje obstoječih monitoringov nekaterih kvalifikacijskih vrst  
**CILJ: določanje trendov (npr. saproksilni hrošči, kozača...)**

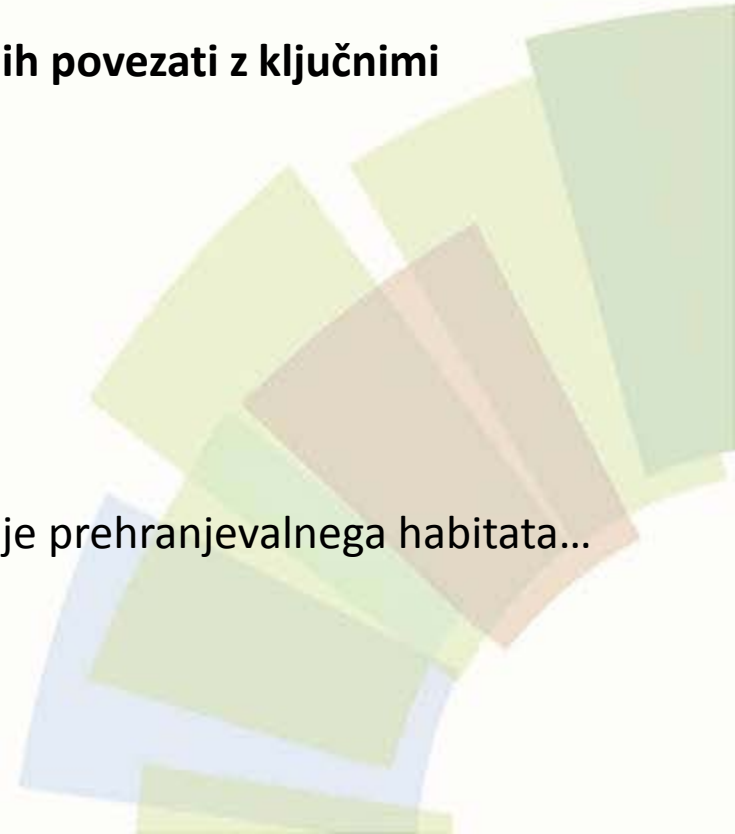
**Dodati kvalifikacijske vrste (predvsem specialiste) ter jih povezati z ključnimi ekološkimi zahtevami:**

**Belohrbti in triprsti detel (monitoring):**


- povezava s potrebno količina mrtve mase,
- vlogo rezervatov/ slabo odprtih predelov gozdov,
- Vpliv sanitarnih sečenj...

Gozdne kure – aktivno oblikovanje ukrepov za izboljšanje prehranjevalnega habitata...

Manjšinski gozdni habitatni tipi



## Prioritete za obdobje 2015-2020

- **Izboljšanje stanja/podatkov o gozdnih habitatnih tipih (predstavitev mag. Špela Habič, Živan Veselič)**
  - **Širitev dobrih praks, ki so nastale v obdobju 2007-2015**  
**predstavitev: Mura**  
**Pohorje**
  - **Razvoj vsebin v gozdnogospodarskih načrtih**
  - **Načrtovanje in izvajanje ukrepov za ključne kvalifikacijske vrste in habitatne tipe in financiranje**
  - **Razvoj vsebin s pomočjo projektov (LIFE, čezmejni programi...)**
  - **Komunikacija in sodelovanje z deležniki**
- 



**Tadej Kogovšek** [tadej.kogovsek@zrsvn.si](mailto:tadej.kogovsek@zrsvn.si)  
**Špela Habič** [spela.habic@zgs.gov.si](mailto:spela.habic@zgs.gov.si)